

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Horváth Csaba ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek dr.Kiss József által képviselt alperes neve alperes ellen államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2006. szeptember 20. napján meghozott, P.21.023/2003/29. számú ítéletével szemben a felperes által 30. sorszám alatt, valamint az alperes által 31. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes kereseti kérelmét teljes egészében elutasítja.

A felperes által az állam részére az illetékügyben eljáró hatóság felhívására fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét 99.300.- /Kilencvenkilencezer-háromszáz/ Ft-ra felemeli. Mellőzi az ezt meghaladóan feljegyzett kereseti illeték állam által viseléséről szóló elsőfokú ítéleti rendelkezést.

Köteles a felperes az állam részére az illetékügyben eljáró hatóság részére megfizetni 99.300.- /Kilencvenkilencezer-háromszáz/ Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperes részére összesen 75.000.- /Hetvenötezer/ Ft első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 438.000.- forintot és ezen összeg után 2002. augusztus 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a felperes kereseti kérelmét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam részére 73.000.-forint kereseti illetéket. Megállapította ezt meghaladóan, hogy a feljegyzett kereseti illetéket az Állam viseli.

Indokolásában kifejtette, hogy a peradatok nem támasztották alá a felperes azon állítását, hogy már a tervezési folyamat kezdetén bent járt "A" polgármesternél, aki ígéretet tett a vezeték áthelyezésére. Előadása szerint a jogelődje tájékoztatta az adásvételkor arról, hogy a vezeték áthelyezésre került, azonban ezt ő a polgármesteri hivatalban nem ellenőrizte le. A keresetlevélben a felperes maga adta elő, hogy az általa két alkalommal írt felszólító levél adta a polgármesterrel a szóbeli tárgyalások alapját. E felszólító levelek azonban már az építkezés leállítását követően, 2001. október 31-i és december 31-i keltezésűek, és nem utalnak korábbi szóbeli egyeztetésre. A megyei bíróság a felperesi előadásra tekintettel tanúkat hallgatott meg. "A" polgármester nyilatkozata szerint soha nem merült fel a felperesi ingatlanon is áthúzódó 20 kV vezeték önkormányzati áthelyezése. A tárgyban vezetékkel kapcsolatos első információt akkor szerezte, mikor az építkezés leállításra került, s erről őt a felperes 2001. október 31-i levelében értesítette. Ezt követően próbált segíteni, de nem az önkormányzat anyagi helytállása mellett, koordináló tevékenysége az érdekeltek fizetési készségének hiánya miatt eredményre nem vezetett. Meghallgatta a megyei bíróság "B", a felperes unokatestvérét is, aki állítása szerint személyesen kért a polgármestertől segítséget. A beszélgetés a polgármesteri hivatalban azonban nem volt nyugodt, és a polgármester „csak legyintett a kérésre, hogy jó-jó majd megoldjuk”. A polgármester pedig erre nem tudott visszaemlékezni. Meghallgatta még a megyei bíróság "C" felperesi szomszédot, "D", a perbeli vezetékkel érintett telek tulajdonosát, "E", valamint "F", a felperes nagybátyját is. A felperes tényállításait azonban nem találta bizonyítottnak, és megállapította, hogy a bizonyítatlanság következményei a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperest terhelik.

A megyei bíróság megalapozottként elfogadta "G" igazságügyi építési szakértő szakvéleményét annak kiegészítésével, és szóbeli magyarázatával. Erre figyelemmel megállapította, hogy a vezeték helyzetét tekintve a rendezési terv nem volt pontos. A hibás rendezési terv azonban önmagában nem keletkeztet az alperes terhére olyan kötelezettséget, hogy az építési telek kialakításakor a rendezési terv szerint rögzített nyomvonalra kell áthelyezni a vezetéket.

A felperes nyilatkozatából, valamint "H" 2002. november 30. napján kelt leveléből a megyei bíróság megállapította, hogy a felperes és a tervező is tisztában volt a vezeték tényleges helyzetével. A tervező a felperes tájékoztatása, és a rendezési terv adatai alapján nem kételkedett a vezeték

áthelyezését illetően. A felperes könnyelműen bízott abban, hogy a vezeték alatt elfér a ház.

A szakértő a per során részletesen nyilatkozott a tervező, az engedélyező hatóság feladatáról, valamint a közműnyilatkozattal szemben támasztható követelményekről. Ebben a körben szögezte le, hogy a 20 kV vezeték miatt a tervezőnek és az "É" Vállalatnak már a tervezés időszakában szorosabb együttműködést kellett volna folytatnia. A szakértő megalapozottan állapította meg, hogy az "É" közműnyilatkozat általános, nem felel meg a jogszabály által megkívánt követelményeknek, az egyedi telekre vonatkoztatott követelményszintnek. Egyetértett a megyei bíróság a szakértő azon megállapításával, hogy az építési engedély rendelkező része csak a felsorolt közmű vállalatok „előírásainak betartását” írta elő. Az "É" Rt. közműnyilatkozatában nem volt előírt feltétel, így az építési engedélyben rögzített "É" nyilatkozatban foglaltak teljesítésre utaló rendelkezése nem értelmezhető feltételként.

A tervező ugyanakkor nem a jogszabályban előírtaknak megfelelően tette meg a tervezői nyilatkozatát. Az engedélyezési kérelem rajzain tévedésre, megtévesztésre alapot adó módon rajzolta be a kérdéses vezetéket. A rendezési terv az adott telekre kötelező építési vonalat jelöl. A benyújtott konkrét terv azonban adott telekre a vezeték tényleges helyzete miatt nem volt engedélyezhető.

A szakértő az építési engedélyezési eljárás lefolytatásának menetét is részletesen bemutatta, mely megállapításokat a megyei bíróság elfogadta. Az alperesi magatartás megítélésénél figyelembe vette az 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 34. § (1)-(4) bekezdéseit, valamint a 46/1997. (XII.29.) KTM rendelet (Rend.) 8. § (2) bekezdését, és megállapította, hogy az alperes eljárása során ezen előírások betartására maradéktalanul nem került sor. Az alperes építési engedélyt adott ki olyan tervre, amelyet hiánypótlásra kellett volna visszaadni, s annak eredménytelensége esetén az építési engedélyt meg kellett volna tagadni. A megyei bíróság álláspontja szerint ezzel okozati összefüggésben került sor arra, hogy az alperes által engedélyezett konkrét terv a felperesi ingatlanra oszlopcsere nélkül nem volt felépíthető. Mindezek alapján az alperes az engedélyezési eljárás során jogellenesen járt el, ezzel okozati összefüggésben érte a kár a felperest. A megyei bíróság a Ptk. 339. § (1) bekezdése, valamint a 349. § (1) bekezdése alapján megállapította az alperes közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősségét.

A Ptk. 340. § (1) bekezdése értelmében pedig a megyei bíróság kármegosztást alkalmazott, mivel a felperes sem úgy járt el, ahogy az

általában elvárható. A hátrányos eredmény bekövetkeztében ugyanis az is közrehatott, hogy a felperes indokolatlanul feltételezte az önkormányzat ténybeli és gazdasági szerepvállalását, ilyen tartalmú tájékoztatást adott a tervezőnek. A Ptk. 340. § (2) bekezdése értelmében önhibának minősül a szerződésen kívüli kártérítési felelősség körében a megbízott magatartása is. Az alperesi károkozó magatartás pedig felróható, a körületekintő, gondos eljárást elmulasztotta.

A megyei bíróság a felperesi és alperesi magatartások összevetése alapján a felperesi önhiba mértékét 50 %-ban határozta meg, az alperes a bekövetkezett károk 50 %-át köteles megtéríteni.

A megyei bíróság az összepszerűség körében megállapította, hogy a villanyoszlop cseréje okozati összefüggésben áll az alperes felróható magatartásával. A becsatolt számla igazolta az összepszerűséget ebben a tekintetben, így az 50 %-nak megfelelő kerekített összegű kár megtérítésére kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan a felperes keresetét a villanyoszlop csere költségével kapcsolatban a bíróság elutasította a jogalapi indokkal.

A megyei bíróság álláspontja szerint a felperes a további igényeit jogszabály által előírt bizonyítási teher ellenére nem bizonyította.

A felperes a "Helység" 1.... u. lakás tekintetében érvényesített kártérítési igényrel - elmaradt bérleti díj - kapcsolatban nem csatolta a "I" Bt-vel kötött építési szerződést, mely szerint 2001. december 31-i határidővel kulcsrakész állapotra kötött szerződést, és nem igazolta a megjelölt lakással kapcsolatban a tulajdonjogi állítását sem. Egyetértett a megyei bíróság az alperesi védekezéssel, mely szerint a felperes a bizonyítási teher ismeretében sem terjesztett elő bizonyítási indítványt, az elmaradt bérleti díjjal kapcsolatos igény felperesi feltételezéseken alapszik, a felperes által állított okozati összefüggés olyan tág, amelyre felelősség nem alapítható.

Nem adott a felperes részletező kimutatást a 600.000.- forint többletköltség részadatairól sem a bíróság kioktatása ellenére, holott a keresetlevél szerint „a kár amiatt érte, mert a kivitelezés leállítása miatt az építőanyagokban áremelkedés következett be.”

A megyei bíróság elutasította a kivitelező építőipari cég vezetőjének tanúkénti meghallgatását a „kivitelezéssel kapcsolatban” is, mert álláspontja szerint építési szerződés, kivitelezési számla, részletes kibontás nélkül önmagában eredményt nem ígér.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján pedig a megyei bíróság a Pp. 141. § (6) bekezdésére figyelemmel a 600.000.- forintos kereseti igényt is elutasította.

Az ítélettel szemben mind a felperes, mind az alperes fellebbezést jelentett be.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen a megyei bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a tényállás felderítése érdekében az első fokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Másodlagosan a fellebbezéssel támadott ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelemnek történő helyt adást indítványozott.

Véleménye szerint az elsőfokú bíróság az összegszerűség tekintetében azért jutott erre az álláspontra, mert a tényállást nem teljes körűen derítette fel, bizonyítási indítványának nem adott helyt, illetve a megállapított tényállásból nem okszerű következtetést vont le.

A megyei bíróság ítéletében legalább két helyen rögzíti, hogy a szabályozási, rendezési terv nem volt pontos, melynek elkészítése az önkormányzat feladata. Amennyiben az önkormányzat a feladatát nem pontosan végzi el, és emiatt kár keletkezik, ezért felelnie is kell. Nem könnyelműen bízott abban, hogy a vezeték „elfér a ház alatt”, hanem az önkormányzat által kiadott szabályozási tervben bízott a tervezővel együtt. Az elsőfokú bíróságnak azt is meg kellett volna állapítania, hogy a nem szabályos eljárásban kiadott terv által okozott kárt is az alperesnek kell viselnie. Véleménye szerint a kár megosztásának alapját nem képezheti az, hogy a tervező nem szabályosan járt el, mivel az alperes sem járt el szabályosan.

Kétségtelen ezen túlmenően, hogy az "É" hibás közműnyilatkozata része volt az engedélyezési eljárásnak, de ezt az engedélyezési eljárásban az alperesnek kötelező módon észlelnie kellett volna. Az elsőfokú bíróság neki rója fel, hogy a tervező nem jogszabályszerűen járt el, hogy az "É" közműnyilatkozata nem felelt meg a jogszabályoknak, továbbá hogy a körütekintő gondos eljárást elmulasztotta.

Részletezte a felperes a fellebbezésében, hogy mely körülmények alapján következtetett alappal alperes eljárásából arra, hogy az oszlop áthelyezésében közre fog működni.

A tervező és az "É" hibás eljárása kiküszöbölhető lett volna az alperes eljárásával, amennyiben a terveket hiánypótlásra részére visszaadja. Amennyiben az építésügyi hatóság az engedélyezés során a konkrét helyre a konkrét tervet a konkrét körülmények között megvalósíthatónak találja, akkor ezt követően a felelősséget viselnie kell. Az előzőekből pedig a felperes azt a következtetést vonta le, hogy kármegosztásnak nincs helye.

A ... úti ingatlanban kiemelte, hogy nem kapott felhívást az első fokon eljáró bíróságtól arra, hogy az összegszerűség tekintetében szakértői bizonyításra tegyen indítványt.

Az összecszerűség vonatkozásában indítványozott "J" tanú - a kivitelezéssel megbízott gazdasági társaság vezetője - meghallgatása minden további bizonyítási indítvány feltétele. Az az elsőfokú bírósági álláspont, hogy a tanú meghallgatása önmagában eredményt nem ígér, következtetés, mely nem tényen alapul.

Kiemelte, hogy az építési szerződésnek nem feltétele az írásba foglalás, ezért annak becsatolására sem kerülhet sor feltétlenül, a számlák pedig nem feltétlenül tükrözik a tényleges gazdasági helyzetet.

Az alperes a bejelentett fellebbezésében az első fokú ítéletnek az alperest marasztaló része egészében történő megváltoztatását kérte akként, hogy állapítsa meg az ítéletábra, hogy az alperes jogszabályt nem sértett, és nem tanúsított olyan magatartást, amely kártérítési felelősség megállapítására alkalmas lenne.

Indokolásul előadta, hogy az első fokú ítélet megalapozatlan, jogszabálysértő, mivel az alperes nem tanúsított kártérítési felelősséget megalapozó magatartást. Az alperes magatartása és a felmerült többletköltség között nincs olyan okozati összefüggés, amely alapján az alperes felelőssége megállapítható lenne. A felperesnek ugyanis jogi értelemben vett kára nem keletkezett, csak olyan többletköltsége, amelyet a 11/1984. (VIII.22.) IpM rendelet 1-4. §-ai, valamint a 34/1995. (IV.5.) Korm. rendelet 9. § (2) bekezdése értelmében viselni köteles.

Kifejtette továbbá, hogy az építési engedély tartalmazta, hogy a közműnyilatkozatban foglaltakat felperes tervezőjének be kell tartania, amely álláspontja szerint az Étv. 34. § (2) bekezdése alapján feltételhez kötött engedély megadását jelenti. A felperes és a tervező kötelezettsége lett volna az, hogy a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a tervező külön egyeztessen az "É"-vel a további teendők és előírások tárgyában. A vezetékekkel kapcsolatos szakszerű megoldás követelményeit az alperes kellően vizsgálta, és a jogszabályoknak megfelelően rendelkezett. Az alperes magatartása és a bekövetkezett többletköltség között nincs okozati összefüggés.

A felperes fellebbezése nem alapos, az alperes fellebbezése az alábbiak szerint részben alapos.

Az ítéletábra álláspontja szerint a megyei bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges és egyben elégséges mértékben lefolytatta, és az így beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának megfelelően helyesen, összességükben,

azokat kellő súllyal értékelve helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetése azonban részben téves.

A közigazgatási jogkörben okozott kártérítési felelősség megállapíthatóságához a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti különös feltétel mellett szükségesek a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti általános feltételek megléte /jogellenes és felróható magatartás, kár, és a jogellenes magatartás valamint a bekövetkezett kár közötti okozati összefüggés/. Helyes, igen részletes okfejtéssel jutott el a megyei bíróság arra az álláspontra, hogy az alperes az engedélyezési eljárás során jogellenesen, nem a megfelelő gondossággal járt el - az alperesi fellebbezéssel ellentétben. Tévedett azonban az első fokú bíróság, amikor megállapította, hogy az alperesi jogellenes magatartással okozati összefüggésben a felperest kár érte.

A perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény 3. oldal 5. pontjában kimondja, hogy *a rendezési terv kötelezően állapítja meg az építési vonalat - azaz az épület csak egy adott helyen építhető meg -, ezért a vezeték tényleges helyzete miatt a telek így módon nem beépíthető*. A 4. oldalon a 10. pontban pedig rögzíti, hogy *mivel a rendezési terv az adott telekre kötelező építési vonalat jelöl, ezért a telken épületet elhelyezni csak azon a vonalon szabad*.

A szakvéleményből kétséget kizáróan levonható következtetés, hogy a telek beépítésére kizárólag az oszlop cseréjével vagy áthelyezésével kerülhetett sor.

Ha feltételezzük, hogy az alperes a kellő körültekintéssel, és a jogszabályi rendelkezések maradéktalan betartásával jár el, akkor két eset fordulhatott volna elő. Az alperes elutasíthatta volna a felperes engedélyezés iránti kérelmét, hiszen a telek - a fenti szakértői véleménnyel is alátámasztottan - a kérelemnek megfelelően nem volt beépíthető. A másik lehetőség, hogy az alperes felhívja a felperest arra, hogy az engedélyt kizárólag azzal a feltétellel adja meg, ha gondoskodik a vezetéket tartó oszlop cseréjéről. Perbeli esetben ugyan nem az alperes felhívására, de a felperes kicserélte az oszlopot az építési munkálatok elvégezhetőségének biztosítása érdekében.

Az oszlop cseréjével kapcsolatban felmerült költség azonban nem minősül kárnak, mivel a felperes annak viselésére a jogszabályi rendelkezésekre tekintettel köteles. Az engedélyezési eljárás, illetve az oszlop cseréjének időpontjában hatályos 11/1984. (VIII.22.) IpM rendelet 4. § (1) bekezdés b.) pontja szerint meglévő villamosmű biztonsági övezetébe eső idegen létesítmény vagy meglévő idegen létesítményt biztonsági övezetével érintő villamosmű építése esetén az új létesítmény beruházója, illetőleg építtetője

köteles gondoskodni a meglevő létesítményen esetleg szükséges átalakítások terveinek elkészítéséről, kivitelezéséről és költségeinek viseléséről.

Az 1994. évi XLVIII. törvény végrehajtásáról szóló 34/1995. (IV.5.) Korm. rendelet (Vhr.) 9. § (2) bekezdése értelmében pedig meglevő vezeték által érintett ingatlan tulajdonosa (használója) az engedélyestől kérheti a vezeték és tartozékai eltávolítását, átalakítását vagy áthelyezését, ha vállalja az ezzel kapcsolatos költségek viselését, és ha az áthelyezés műszaki feltételei adottak, illetőleg az áthelyezés az üzemeltetésben jelentős hátrányt nem jelent. A költségek biztosítása esetén a vezeték üzemben tartója a kért munkák elvégzéséről gondoskodni köteles.

Megállapítható, hogy a felperes által benyújtott engedélyezés iránti kérelem alapján az építési engedélyt nem lehetett volna megadni. Ugyanakkor az is kétségtelen, hogy az épületet kizárólag a kötelező építési vonalon lehetett felépíteni az előzőekben kifejtettek értelmében. Az eredeti építési terv megvalósításához a villanyvezetéket tartó oszlop felemelésére szükség volt, aminek a költsége pedig a felperest terhelte. Az alperes az engedélyezési eljárás során tehát jogellenes magatartást tanúsított, azonban ezzel összefüggésben, az oszlop cseréjével kapcsolatban a felperest kár nem érte.

Az elsőfokú bíróság az eljárás során a Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelően maradéktalanul tájékoztatta a feleket a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről (P.21.023/2003/5. számú jegyzőkönyv, 20. számú jegyzőkönyv). Ennek ellenére a felperes ítéleti bizonyossággal nem igazolta az építkezés elhúzódása következtében előállott 600.000.- forint többletköltség miatti igényét. Ebben a körben egyedüli bizonyítékként "K", a kivitelezési munkálatokkal megbízott társaság képviselője tanúkénti meghallgatását indítványozta. A megyei bíróság részletes indokolással tért ki a felperes bizonyítási indítványa elutasítására. Egyetért az ítéletábrá a megyei bíróság jogi álláspontjával abban a tekintetben, hogy az ügy szempontjából a tanú nyilatkozatától önmagában releváns bizonyíték nem várható. Szükséges lett volna a többletköltségben megjelenő kár építési szerződéssel, illetve számlákkal történő alátámasztása még az e tárgykörben tett esetleges építési vállalkozói nyilatkozat mellett is. A felperesi hivatkozás - építési szerződés nem kötelező írásbeli alakja, illetve a számlák a mindennapi életben gyakori valótlan tartalma - életszerűsége mellett is az ebből eredő bizonyítás sikertelenségének következményét a felperes viseli.

A fentiekhez hasonlóan megalapozatlan maradt a felperes elmaradt bérleti díj iránt előterjesztett kereseti követelése is az erre irányuló kioktatás ellenére. Helyesen mutatott rá az alperes, hogy a felperesi követelés csupán

feltételezésen alapul, melyet semmiféle bizonyítékkal nem támasztott alá. A 180.000.- forint elmaradt bérleti díj vonatkozásában a felperesi igényjogosultság a minden kétséget kizáró bizonyosságot meg sem közelítette, ezért annak elutasítása teljes egészében helytálló. A felperes fellebbezésében kifogásolta, hogy nem kapott felhívást követelése összegszerűségének szakértő általi bizonyítására. Rámutat arra az ítéletábra, hogy a perbeli kártérítési igény igazolására nem kizárólagosan szakértő bevonása útján kerülhetett volna sor, ezért a megyei bíróság helyes kioktatása sem irányult erre.

A fentiek alapján az ítéletábra a megyei bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

Figyelemmel arra, hogy az ítéletábra a felperes keresetét teljes egészében elutasította, ezért a feljegyzett kereseti illeték összegét a teljes pertárgyértékhez igazodó törvényes mértékre felemelte, melyet az első fokú bíróság rendelkezése szerint a felperes köteles megfizetni.

A fellebbezési eljárásban pervesztes felperes az illetékfeljegyzési jog, illetve az alperes személyes illetékmentessége folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján köteles viselni; míg a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel köteles a pernyertes alperes jogi képviseleti díjból álló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése és (5) bekezdése szerinti 75.000.- forint megfizetésére.

Győr, 2008.évi március hó 13.napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
tanács elnöke

Dr. Lezsák József sk.
előadó bíró

Dr. Vass Mária sk. a
bíró